

katholiske Deel staaer langt tilbage. Jeg troer ogsaa, at naar man har lagt nærmere Mærke til dette Skolevæsen, f. Ex. naar man har seet, hvorledes man i Canton Basel endog giver de Forældre Præmier, hvis Børn have lang Vei til Skolen, for at de ikke skulde undlade at besøge denne, da vil man see, at dette hænger sammen med en Opfattelse af det hele Underviisningsvæsen, der er meget forskjellig fra det Standpunkt, hvorfra man her gjentagne Gange har fiiet sine Angreb. Jeg maa desuden fremhæve, at selv fra den Side, hvor disse Angreb ere flete skarpest, forekommer det mig, at til sine Lider en heelt modsat Opfattelse har gjort sig gjældende. Saaledes erindrer jeg, at da en Rigsdagsmand, som nu ikke længer har Sæde i dette ærede Thing, for nogle Aar siden gjorde gjældende, at ved Gageringen af visse Embedsmænd maatte man tage Hensyn til, hvormeget de havde maattet koste paa deres Uddannelse, saa gjorde den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) denne Indvending gjældende for Thingets Medlemmer: „Det er Noget,“ sagde han, „som de maae lægge Mærke til, at den Dannelse, de skaffe sig, er ikke alene en Levebrødsdannelse, som igjen skal betales, det er en Dannelse, de have erhvervet sig, hvoraf i det Mindste den større Deel maa give dem en Livstilfredsstillelse, som de af vore Medborgere maae savne, der ikke have havt Anledning til at skaffe sig den samme Dannelse.“ Jeg erindrer ogsaa, at den ærede Rigsdagsmand ved Behandlingen af Finantsloven i Folkethingets første Session i Aaret 1850 endog fremkom med et Forslag om at oprette et Universitet i Nørre-Jylland. Det vilde den ærede Rigsdagsmand neppe have gjort, dersom han ikke hos sig selv havde Overbeviisning om, at denne dybe Modsatning mellem Almuekolevæsenet og Universitetet i Virkeligheden ikke var saaledes tilstede. Iøvrigt er jeg selv saa lidt som Noget blind for Manglerne ved Universitetsvæsenet, men jeg synes kun, at man endnu ei fandt, hvad der skulde sættes i Stedet for det.

Hvad den finantstille Side angaaer, bliver især et Forhold, som man ofte henviser til, let

skuffende, nemlig det Forhold, hvori de juridiske Professorer have været stillede. Vi have siden 1840 seet fire forhenværende juridiske Professorer blive Statsministre: den nuværende Justitiarius i Høiesteret, Generalauditeuren ved Hæren, den nuværende Conseilspræsident og Indenrigsministeren. Ligeledes have den nys afdøde Justitiarius i Høiesteret og den nuværende Generalprocureur for Kongeriget tidligere været Professorer i det juridiske Facultet. Derved er der i dette Facultet skeet en saa stor Oprykning, at det vel kunde synes, at man kunde begynde med en ringere Gage, eftersom det gaaer saa raff med Avancementet; men fra dette Facultet kan man i alt Fald ingenlunde argumentere med Hensyn til de øvrige Faculteters Fremtid. Medlemmerne i det medicinske Facultet vare paa den anden Side, som allerede anført, hidtil forholdsvis mindre lønede. I det filosofiske Facultet, hvor man begynder med 1200 Rd., vil man derimod finde, ved at gjennemsee den meddelte Fortegnelse over Professorer, at Gjennemsnitsalderen for Professorerne ved deres Ansættelse har været 37 Aar, idet de ofte først bleve normerede, efterat de i et længere Tidrum havde været extraordinaire Docenter eller Lectorer. Nu mener jeg, at man her maa tage Hensyn til den Betragtning, som af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) her blev gjort gjældende, da han i sin Tid modsatte sig formeentlig overdrevent lave Diæter for Rigsdagenes Medlemmer. Dengang sagde den ærede Rigsdagsmand, at man maatte lægge Mærke til, at en Rigsdagsmand ikke blot burde have, „hvad der hører til Livets høist nødtørstige Ophold“, men ogsaa sættes istand til at bære „saadanne Udgifter, der følge af hans Stilling som Rigsdagsmand“. Det er den samme Tanke, som nu tør gjøres gjældende med Hensyn til Professorers Stilling. Man har ved Ansættelsen som normeret Professor faaet 1200 Rd., men denne Gage er dog kun, ligesom alle de andre Gager nu og herefter, en nominal; man faaer Rang med Justitsraader, man faaer den ved Ansættelsen, hvad enten man maatte ønske den eller ikke, og derfor betaler man 24 Rd. om